

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 20 февруари 2025 г.

по тълкувателно дело № 1/2024 г. на Общото събрание на съдиите от Гражданската, Търговската и Наказателната колегии на Върховния касационен съд (ВКС)

С определение № 1863 от 03.07.2024 г. по т. д. № 306/2024 г. по описа на ВКС, ТК, състав на Първо търговско отделение е приел, че са налице предпоставките на чл. 292 ГПК и е предложил на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС (ОСГТК) да постанови тълкувателно решение по въпроса: **„За връзката между действията на делинквента – водач на МПС и поведението на увредения при извършване преценка дали увреденият е допринесъл за настъпване на вредите съгласно чл. 51, ал. 2 ЗЗД, когато е малолетно лице и е пътувало в МПС, управлявано от делинквента, без използване на обезопасителна система в нарушение на Глава II, раздел XXV от Закона за движение по пътищата“.**

За приемане на тълкувателно решение по така формулирания в определението въпрос с разпореждане на председателя на ВКС от 9 август 2024 г. е било образувано тълкувателно дело № 2/2024 г. по описа на ОСГТК, като за докладчици са били определени съдиите *Ерик Василев* (ГК) и *Анжелина Христова* (ТК).

По предложение на ръководителя на Наказателната колегия на ВКС с разпореждане от 23 октомври 2024 г. на основание чл. 2 от Правилата за приемане на съвместни тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската, Търговската и Наказателната колегии (ОСГТНК) председателят на ВКС е преобразувал тълкувателно дело № 2/24 г. на ОСГТК в тълкувателно дело № 1/2024 г. по описа на ОСГТНК, като е приел, че поставеният за разглеждане въпрос е общ за гражданското, търговското и наказателното правораздаване. В състава на комисията за изготвяне на проект за тълкувателно решение от страна на НК е включена съдия *Антоанета Данова*.

Констатирах, че в мотивите на разпореждането за преобразуване от 23 октомври 2024 г. погрешно е посочено, че тълкувателно дело № 2/2024 г. на ОСГТК на ВКС е инициирано по искане на председателя на ВКС. Това дело е образувано с разпореждане на председателя на ВКС от 9 август 2024 г. въз основа на предложение за приемане на тълкувателно решение по чл. 292 ГПК, обективирано в определение № 1863 от 03.07.2024 г. по т. д. № 306/2024 г. по описа на ВКС, I т.о. Допуснатата неточност в мотивите на разпореждането от 23 октомври 2024 г. по отношение на сезирация документ може да бъде коригирана чрез точно конкретизиране на акта, въз основа на който е било образувано тълкувателно дело № 2/2024 г. на ОСГТК на ВКС, а именно – отправено предложение по чл. 292 ГПК с определение № 1863 от 03.07.2024 г. по т. д. № 306/2024 г. по описа на ВКС, I т.о. В Правилата за приемане на съвместни тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската, Търговската и Наказателната колегии на Върховния касационен съд (Правилата), приети с решение на Пленума на ВКС от 26.04.2017 г., не е визирана изрично хипотезата, при която първоначално тълкувателното дело е било образувано пред ОСГТК на ВКС въз основа на предложение по чл. 292 ГПК. Това обстоятелство не изключва възможността председателят на ВКС да поиска от ОСГТНК на ВКС постановяване на тълкувателното решение с участието на Наказателната колегия на ВКС. Преценявайки, че с решаването на поставения по реда на чл. 292 ГПК въпрос следва да бъде ангажирана и

Наказателната колегия на ВКС, председателят на ВКС е компетентен да сезира ОСГТНК на ВКС по чл. 3.1 от Правилата чрез преобразуване на вече образуваното пред ОСГТНК на ВКС тълкувателно дело.

В изпълнение на правомощията си по чл. 4.1. от Правилата комисията по тълкувателно дело № 1/2024 г. на ОСГТНК е извършила дължимата проверка и преценка за допустимостта на искането по чл. 125 ЗСВ. Въз основа на извършен преглед и обсъждане на посочената в разпореждането от 9 август 2024 г. практика на състави на ВКС комисията е изготвила предложение относно допустимостта на искането и поставения с него правен въпрос.

Комисията се е произнесла по възможността за редакция на поставения за тълкуване въпрос, като е счела, че същият следва да се преформулира по следния начин:

„Допринася ли пострадалото малолетно дете за настъпването на вредите съгласно чл. 51, ал. 2 ЗЗД, когато пътува в МПС, управлявано от делинквента, без използване или без правилно използване на обезопасителната система в нарушение на чл. 137в от Глава II, раздел XXV от Закона за движение по пътищата, ако е доказано, че вредите не биха настъпили или биха били в по-малък обем при правилно използване на обезопасителната система?“

Предвид изложеното и съгласно чл. 4.4. от Правилата комисията предлага на председателя на ВКС да измени разпореждането за образуване, като отчете предложената редакция на поставения за тълкуване въпрос, и да насрочи делото в заседание на ОСГТНК на ВКС.

С оглед залегналите в мотивираното предложение на комисията съображения, намирам, че на основание чл. 4.4. от Правилата разпореждането от 23 октомври 2024 г. подлежи на изменение, като въпросът, с който е сезирано ОСГТНК, следва да бъде преформулиран съгласно предложената от комисията нова редакция.

На основание чл. 5.1. от Правилата разпорежданията от 09 август 2024 г., 23 октомври 2024 г. и настоящото разпореждане ведно с определение № 1863 от 03.07.2024 г. по т. д. № 306/2024 г. по описа на ВКС, ТК, Първо отделение, следва да бъдат изпратени на лицата, посочени в чл. 129, ал. 1 и ал. 2 ЗСВ, като същите бъдат поканени за участие и/или изразяване на писмено становище в срок до 04 април 2025 г.

На основание чл. 7 от Правилата на 04 юни 2025 г. следва да бъде насрочено открито и закрито заседание по тълкувателното дело.

На основание чл. 12 от Правилата в срок до 19 май 2025 г. комисията следва да изготви доклад, обобщаващ постъпилите становища и кратки мотиви за тях с предложения за възможни варианти за отговори на поставения въпрос.

С оглед изложените съображения и на основание чл. 4.4., чл. 5.1., чл. 7, чл. 12 от Правилата за приемане на съвместни тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската, Търговската и Наказателната колегии на Върховния касационен съд, приети с решение на Пленума на ВКС от 26.04.2017 г.,

Р А З П О Р Е Ж Д А М:

I. ИЗМЕНЯМ разпореждане от 23 октомври 2024 г. на председателя на ВКС по тълкувателно дело № 1/2024 г. на Общото събрание на съдиите от Гражданската,

Търговската и Наказателната колегии на Върховния касационен съд, като въпросът, предмет на тълкувателното дело, придобива следната редакция:

„Допринася ли пострадалото малолетно дете за настъпването на вредите съгласно чл. 51, ал. 2 ЗЗД, когато пътува в МПС, управлявано от делинквента, без използване или без правилно използване на обезопасителната система в нарушение на чл. 137в от Глава II, раздел XXV от Закона за движение по пътищата, ако е доказано, че вредите не биха настъпили или биха били в по-малък обем при правилно използване на обезопасителната система?“

II. НАСРОЧВАМ тълкувателно дело № 1/2024 г. на Общото събрание на съдиите от Гражданската, Търговската и Наказателната колегии на Върховния касационен съд в **открито заседание на 04 юни 2025 г. от 14:00 ч. в зала № 15 на Съдебната палата** в гр. София, бул. „Витоша“ № 2, за когато да бъдат уведомени всички лица по чл. 129 ЗСВ и съдиите от Гражданската, Търговската и Наказателната колегии на Върховния касационен съд, както и в закрито заседание за обсъждане на доклада на комисията по делото.

III. Покани за участие и/или представяне на становище ведно с копия от настоящото разпореждане, от разпорежданията от 09 август 2024 г. и от 23 октомври 2024 г., както и от определение № 1863 от 03.07.2024 г. по т. д. № 306/2024 г. по описа на ВКС, ТК, Първо отделение, да се изпратят на:

- главния прокурор или определен от него заместник, министъра на правосъдието или определен от него заместник-министър, председателя на Висшия адвокатски съвет или определен от него член на съвета, които могат да представят становища по посочения въпрос, предмет на тълкувателното дело, в срок до **04 април 2025 г.**;

- омбудсмана на Република България, ръководителите на секциите по публичноправни науки и на секциите по гражданскоправни и наказателноправни науки към Института за държавата и правото при Българската академия на науките, ръководителите на катедра „Публичноправни науки“, катедра „Гражданскоправни науки“ и катедра „Наказателноправни науки“ при Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, ръководителите на катедра „Публичноправни науки“, катедра „Гражданскоправни науки“ и катедра „Наказателноправни науки“ при Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, ръководителите на катедра „Публичноправни науки“, катедра „Гражданскоправни науки“ и катедра „Наказателноправни науки“ при Юридическия факултет на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, ръководителите на катедрите по гражданскоправни, наказателноправни и публичноправни науки при Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство, ръководителите на катедра „Публичноправни науки и публичен мениджмънт“, катедра „Гражданскоправни науки“ и катедра „Наказателноправни науки“ при Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“, ръководителя на Департамент „Право“ в Нов български университет, програмните координатори по публично право, наказателно право и по частно право към Центъра по юридически науки при Бургаския свободен университет, ръководителя на катедра „Правни науки“ при Юридическия факултет на Варненския свободен университет, които могат да представят становища по посочения въпрос, предмет на тълкувателното дело, в срок до **04 април 2025 г.**

IV. Копия от настоящото разпореждане, от разпорежданията от 09 август 2024 г. и от 23 октомври 2024 г., както и от определение № 1863 от 03.07.2024 г. по т. д. № 306/2024 г. по описа на ВКС, ТК, Първо отделение, да се изпратят и на председателите на апелативните съдилища, на окръжните съдилища и на Софийския градски съд – за изразяване на становище в срок до **04 април 2025 г.**

V. В срок до **19 май 2025 г.** комисията следва да изготви доклад, обобщаващ постъпилите становища и кратки мотиви за тях с предложения за възможни варианти за отговори на поставения въпрос.

VI. Настоящото разпореждане да се публикува на вътрешния и външния сайт на ВКС – секция „Тълкувателни дела“.

ГАЛИНА ЗАХАРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЪРХОВНИЯ
КАСАЦИОНЕН СЪД